

Toronto Salutes Dante

Inferno VIII in Italian, English, and Ukrainian

Italian	English	Ukrainian
<p>Io dico, seguitando, ch'assai prima che noi fossimo al piè de l'alta torre, li occhi nostri n'andar suso a la cima</p> <p>per due fiammette che i vedemmo porre, e un'altra da lungi render cenno, tanto ch'a pena il potea l'occhio tòrre.</p> <p>E io mi volsi al mar di tutto 'l senno; dissi: "Questo che dice? e che risponde quell'altro foco? e chi son quei che 'l fanno?".</p> <p>Ed elli a me: "Su per le suide onde già scorgere puoi quello che s'aspetta, se 'l fummo del pantan nol ti nasconde".</p> <p>Corda non pinse mai da sé saetta che sì corresse via per l'aere snella, com'io vidi una nave piccioletta</p> <p>venir per l'acqua verso noi in quella, sotto 'l governo d'un sol galeoto, che gridava: "Or se' giunta, anima fellai!".</p> <p>"Flegìas, Flegìas, tu gridi a vòto", disse lo mio signore, "a questa volta: più non ci avrai che sol passando il loto".</p> <p>Qual è colui che grande inganno ascolta che li sia fatto, e poi se ne rammarca, fecesi Flegìas ne l'ira accolta.</p> <p>Lo duca mio discese ne la barca, e poi mi fece intrare appresso lui; e sol quand'io fui dentro parve carca.</p> <p>Tosto che 'l duca e io nel legno fui, segando se ne va l'antica prora de l'acqua più che non suol con altri.</p> <p>Mentre noi corravam la morta gora, dinanzi mi si fece un pien di fango, e disse: "Chi se' tu che vieni anzi ora?".</p> <p>E io a lui: "S'i' vegno, non rimango; ma tu chi se', che sì se' fatto brutto?". Rispuose: "Vedi che son un che piango".</p> <p>E io a lui: "Con piangere e con lutto, spirito maladetto, ti rimani; ch'i' ti conosco, ancor sie lordo tutto".</p> <p>Allor distese al legno ambo le mani; per che 'l maestro accorto lo sospinse, dicendo: "Via costà con li altri cani!".</p> <p>Lo collo poi con le braccia mi cinse; basciommi 'l volto e disse: "Alma sdegnosa, benedetta colei che 'n te s'incinse!"</p> <p>Quei fu al mondo persona orgogliosa; bontà non è che sua memoria fregi; così s'è l'ombra sua qui furiosa.</p> <p>Quanti si tegnon or là sù gran regi che qui staranno come porci in brago, di sé lasciando orribili dispregi!".</p> <p>E io: "Maestro, molto sarei vago di vederlo attuffare in questa broda prima che noi uscissimo del lago!".</p>	<p>I say, continuing, that long before we two had reached the foot of that tall tower, our eyes had risen upward, toward its summit,</p> <p>because of two small flames that flickered there, while still another flame returned their signal, so far off it was scarcely visible.</p> <p>And I turned toward the sea of all good sense; I said: "What does this mean? And what reply comes from that other fire? Who kindled it?"</p> <p>And he to me: "Above the filthy waters you can already see what waits for us, if it's not hid by vapors from the marsh."</p> <p>Bowstring has not thrust from itself an arrow that ever rushed as swiftly through the air as did the little bark that at that moment</p> <p>I saw as it skimmed toward us on the water, a solitary boatman at its helm. I heard him howl: "Now you are caught, foul soul!"</p> <p>"O Phlegyas, Phlegyas, such a shout is useless this time," my master said; "we're yours no longer than it will take to cross the muddy sluice."</p> <p>And just as one who hears some great deception was done to him, and then resents it, so was Phlegyas when he had to store his anger.</p> <p>My guide preceded me into the boat. Once he was in, he had me follow him; there seemed to be no weight until I boarded.</p> <p>No sooner were my guide and I embarked than off that ancient prow went, cutting water more deeply than it does when bearing others.</p> <p>And while we steered across the stagnant channel, before me stood a sinner thick with mud, saying: "Who are you, come before your time?"</p> <p>And I to him: "I've come, but I don't stay; but who are you, who have become so ugly?" He answered: "You can see-I'm one who weeps."</p> <p>And I to him: "In weeping and in grieving, accursèd spirit, may you long remain; though you're disguised by filth, I know your name."</p> <p>Then he stretched both his hands out toward the boat, at which my master quickly shoved him back, saying: "Be off there with the other dogs!"</p> <p>That done, he threw his arms around my neck and kissed my face and said: "Indignant soul, blessèd is she who bore you in her womb!"</p> <p>When in the world, he was presumptuous; there is no good to gild his memory, and so his shade down here is hot with fury.</p> <p>How many up above now count themselves great kings, who'll wallow here like pigs in slime, leaving behind foul memories of their crimes!"</p> <p>And I: "O master, I am very eager to see that spirit soured within this broth before we've made our way across the lake."</p>	<p>Я, далі ведучи, скажу, що, пішки Ще вежі не діставшись, на вінці Ми зори зупинили біля вишкі,</p> <p>Де вздріли два спахнулі промінці Й на відповідь ще й третій розгорівся У ледь очам приступній далі цій.</p> <p>Й від мене в море всяких знань полився Потік розпитувань: «Це хто? Кому Той пломінь відповів? Як він з'явився?»</p> <p>І вождь: «Якби ти крізь імлу німу Mіг бачити, то б стрівсь очима з жданім, Невидним ще у випарів диму».</p> <p>І як проноситься над стиглим ланом Легка стріла з дзвінкої тятиви, Так утлив човен, мовби ураганом,</p> <p>Нестримно мчав на берег неживий, А в ньому іздаля човняр жахливий Кричав: «Нарешті, грішнику новий!»</p> <p>«Ні, Флегію, ні, Флегію гнівливий, - Сказав мій пан, - з тобою будем ми, Лиш поки цей здолаєм бруд вадливий».</p> <p>Як хто розчарувань зазнавши тьми, Почне стогнати й голосить при цьому, Так зойки Флегій видихнув сами.</p> <p>Вождь опинився в човнику легкому, Подавши знак мені іти за ним; Вагу в човні лиш я складав вагому.</p> <p>Ми посадили, і шляхом мутним Побіг наш човен, глибший слід лишивши, Ніж поки був він із гребцем самим.</p> <p>Ми рухались, по мертвій річці пливши, Як перед мною встав хтось у багні Й спитав: «Хто ти, що йдеш тут, не доживши?»</p> <p>І я: «Іду, бо вільно йти мені, А ти хто? Ти збудив ніяк не жалі». І він: «Я з тих, що плачуть тут сумні».</p> <p>І я: «Бодай ти у плачу й печалі, Проклятий образе, віками гнів! Тебе впізнав я, хоч ти весь у калі».</p> <p>Тоді він борт обіруч ухопив, Ta вчитель відіпхнув його, до діла Сказавши: «Геть іди, до інших псів!»</p> <p>А там притис мене тісніш до тіла Й, цілуючи, сказав: «Блаженна та, О гнівний душа, що тебе родила!</p> <p>Живим владала ним пиха пуста, Ніхто добром не згадує за нього, А тінь його тримають болота.</p> <p>А скільки ще царів та панства того, Що тут залізуть свиньми у багно І не залишать спогаду малого!»</p> <p>І я: «Учителю, прошу одно: Нехай човняр продовжить веслування, Поки гордій не піде геть на дно!»</p>

Ed ellì a me: "Avante che la proda
ti si lasci veder, tu sarai sazio:
di tal disio convien che tu goda".

Dopo ciò poco vid'io quello strazio
far di costui a le fangose genti,
che Dio ancor ne lodo e ne ringrazio.

Tutti gridavano: "A Filippo Argentil!";
e l fiorentino spirito bizzarro
in sé medesmo si volvea co' denti.

Quivi il lasciammo, che più non ne narro;
ma ne l'orecchie mi percosse un duolo,
per ch'io avante l'occhio intento sbarro.

Lo buon maestro disse: "Omai, figliuolo,
s'appressa la città c' ha nome Dite,
coi gravi cittadin, col grande stuolo".

E io: "Maestro, già le sue meschite
là entro certe ne la valle cerno,
vermiglie come se di foco uscite

fossero". Ed ei mi disse: "Il foco eterno
ch'entro l'affoca le dimostra rosse,
come tu vedi in questo basso inferno".

Noi pur giugnemmo dentro a l'alte fosse
che vallan quella terra sconsolata:
le mura mi parean che ferro fosse.

Non sanza prima far grande aggitata,
venimmo in parte dove il nocchier forte
"Usciteci", gridò: "qui è l'intrata".

Io vidi più di mille in su le porte
da ciel piovuti, che stizzosamente
dicean: "Chi è costui che sanza morte
va per lo regno de la morta gente?".
E l'savio mio maestro fece segno
di voler lor parlar segretamente.

Allor chiusero un poco il gran disdegno
e disser: "Vien tu solo, e quei sen vada
che sì ardito intrò per questo regno.

Sol si ritorni per la folle strada:
pruovi, se sa; ché tu qui rimarrai,
che li ha' iscorta sì buia contrada".

Pensa, lettore, se io mi sconfontai
nel suon de le parole maladette,
ché non credetti ritornarci mai.

"O caro duca mio, che più di sette
volte m' hai sicurtà renduta e tratto
d'alto periglio che 'ncontra mi stette,
non mi lasciar", diss'io, "così disfatto;
e se 'l passar più oltre ci è negato,
ritroviam l'orme nostre insieme ratto".

E quel segnor che lì m'avea menato,
mi disse: "Non temer; ché 'l nostro passo
non ci può tòrre alcun: da tal n'è dato.

Ma qui m'attendi, e lo spirito lasso
conforta e ciba di speranza buona,
ch'ì non ti lascerò nel mondo basso".

Così sen va, e quivi m'abbandona
lo dolce padre, e io rimango in forse,
che sì e no nel capo mi tencionia.

Udir non potti quello ch'a lor porse;
ma ei non stette là con essi guari,
che ciascun dentro a pruova si ricorse.

And he to me: "Before the other shore
comes into view, you shall be satisfied;
to gratify so fine a wish is right."

Soon after I had heard these words, I saw
the muddy sinners so dismember him
that even now I praise and thank God for it.

They all were shouting: "At Filippo Argentil!"
At this, the Florentine, gone wild with spleen,
began to turn his teeth against himself.

We left him there; I tell no more of him.
But in my ears so loud a wailing pounded
that I lean forward, all intent to see.

The kindly master said: "My son, the city
that bears the name of Dis is drawing near,
with its grave citizens, its great battalions."

I said: "I can already see distinctly-
master-the mosques that gleam within the valley,
as crimson as if they had just been drawn

out of the fire." He told me: "The eternal
flame burning there appears to make them red,
as you can see, within this lower Hell."

So we arrived inside the deep-cut trenches
that are the moats of this despondent land:
the ramparts seemed to me to be of iron.

But not before we'd ranged in a wide circuit
did we approach a place where that shrill pilot
shouted: "Get out; the entrance way is here."

About the gates I saw more than a thousand-
who once had rained from Heaven-and they cried
in anger: "Who is this who, without death,

can journey through the kingdom of the dead?"
And my wise master made a sign that said
he wanted to speak secretly to them.

Then they suppressed-somewhat-their great disdain
and said: -"You come alone; let him be gone-
for he was reckless, entering this realm.

Let him return alone on his mad road-
or try to, if he can, since you, his guide
across so dark a land, you are to stay."

Consider, reader, my dismay before
the sound of those abominable words:
returning here seemed so impossible.

"O my dear guide, who more than seven times
has given back to me my confidence
and snatched me from deep danger that had menaced,

do not desert me when I'm so undone;
and if they will not let us pass beyond,
let us retrace our steps together, quickly."

These were my words; the lord who'd led me there
replied: "Forget your fear, no one can hinder
our passage; One so great has granted it.

But you wait here for me, and feed and comfort
your tired spirit with good hope, for I
will not abandon you in this low world."

So he goes on his way; that gentle father
has left me there to wait and hesitate,
for yes and no contend within my head.

I could not hear what he was telling them;
but he had not been long with them when each
ran back into the city, scrambling fast.

І він мені: «Єдина мить чекання!
Ще човен наш не стане на приплав,
Як буде здійснено твоє бажання».

І я побачив, як того обпав
Великий гурт, до люду не подібний,
І Богу вдячні я слова послав.

Усі горлали: «Ось Філіппо Срібний!»
А той, скажений флорентійця дух,
Рвав бік собі і в люті був несхібний.

На тому зник з очей і гамір вщух.
Та вчулося виття, по тьмі розлите,
І знову я напружив зір і слух.

Мій добрий вчитель мовив: «Слізьми вмите
Це місто, де страждає люд без меж;
Воно, прокляте, має назву Діте!»

І я: «Учителю, мечетей, веж,
Будинків пломеніють ясні стекла,
Пойняте все загравами пожеж».

А він: «Огонь, де йде борня запекла,
Дає свій одсвіт у найдальший схов,
Це взнаєш, нижнього досягши Пекла».

Нарешті човен у рови зайшов,
Які оточували землю туги;
Був, як з заліза, мур навколо будов.

Але ще довго човен креслив дуги,
Аж поки не гукнув човняр: «Тепер
Мерщій виходьте, це ваш берег другий!»

Було при брамі кількасот химер,
Колись рясним дощем упалих з неба,
Вони гукали: «Хто з вас ще не вмер,

А йде нахабно й сміло до Ереба!»
Зробив їм знак мій вчитель видатний,
Що потай побалакати їм треба,

І, хижу вдачу стримавши, вони
Сказали: «Йди, цього ж лиши в пащеках
Страхів, як він не боягуз дурний,

То хай вертається стежок далеких
Собі шукати, ти ж лишайся тут,
Ти, що водив його по небезпеках».

Читачу, уяви, яких отрут
Я скушував, страшну зачувши мову,
І захотів побачить рідний кут!

І я: «О вождю, подавав чудову
Мені ти допомогу раз із сім,
Видимі ж біди виникали знову!

Не кидай же мене під містом цим!
Коли мені йти глибше - річ не вільна,
То краще вже додому повернім!»

Та вождь, що путь була з ним досі спільна:
«Не бійсь, не відберуть в нас навмання
Доріг, які дала нам влада чільна.

Тут жди мене, і хай охорона
Тебе Надія; в цій імлі мертвотній
Тебе ніколи не залишу я».

Пішов мій добрий батько, я ж, самотній,
Запав у нерішучість претяжку
Між «так» і «ні» в борні безповоротній.

Ловив його я мову нешвидку,
Вони ж раптово, ніби ненароком,
Всі поспішили за стіну міську

Ciuser le porte que' nostri avversari
nel petto al mio segnor, che fuor rimase
e rivolsesi a me con passi rari.

Li occhi a la terra e le ciglia avea rase
d'ogne baldanza, e dicea ne' sospiri:
"Chi m' ha negate le dolenti case!".

E a me disse: "Tu, perch'io m'adiri,
non sbigottir, ch'io vincerò la prova,
qual ch'a la difension dentro s'aggiri.

Questa lor tracotanza non è nova;
ché già l'usaro a men segreta porta,
la qual sanza serrame ancor si trova.

Sovr'essa vedestù la scritta morta:
e già di qua da lei discende l'erta,
passando per li cerchi senza scorta,
tal che per lui ne fia la terra aperta".

And these, our adversaries, slammed the gates
in my lord's face; and he remained outside,
then, with slow steps, turned back again to me.

His eyes turned to the ground, his brows deprived
of every confidence, he said with sighs:
"See who has kept me from the house of sorrow!"

To me he added: "You-though I am vexed-
must not be daunted; I shall win this contest,
whoever tries-within-to block our way.

This insolence of theirs is nothing new;
they used it once before and at a gate
less secret-it is still without its bolts-

the place where you made out the fatal text;
and now, already well within that gate,
across the circles-and alone-descends

the one who will unlock this realm for us."

Й замкнули браму перед самим оком
Учителя моого, і він один
До мене повернув повільним кроком.

Потупившись, ішов понурій він,
Весь час гадавши про відмову строгу:
«Хто не пустив мене до скорбних стін?»

Сказав мені: «Я не досяг порогу,
Та не турбуйсь, здолаю їх війська,
Готові довгу витримати облогу.

Це не нова зухвалість їх така:
їх визнали верхні брами всемогучі,
Що й досі залишились без замка.

Ворі ти прочитав слова мертвучі,
Але уже крізь місто те страшне
Йде без супутніх колами по кручи

Той, хто нам брами всюди відімкне».

Credits

Italian: D. Alighieri, *La Commedia secondo l'antica vulgata*, ed. by G. Petrocchi (Florence, 1994) from the website www.danteonline.it by the Società dantesca italiana.

English: D. Alighieri, *The Divine Comedy*, ed. by Allen Mandelbaum (Berkeley, 1980) from the website www.danteonline.it by the Società dantesca italiana.

Ukrainian: Данте Аліг'єрі, *Божественна комедія*, ed. by Ehven A. Drobyazko (Kharkiv, 1976).

Commemorating the 700th anniversary of the death of Dante Alighieri, **Toronto Salutes Dante** features more than thirty Canada-based guests who read Dante's *Inferno* in various languages, several for the first time. In addition to ten different Italian dialects, there are represented American Sign Language, Anishinaabemowin, Arabic, Bulgarian, English, Farsi, French, German, Latin, Mandarin, Portuguese, Québécois, Russian, Sanskrit, Slovak, Spanish, Stoney Nakoda, Swedish, Thai, and Ukrainian. In 15-minute clips, well-known personalities of Canadian public and cultural life, professors, and students at the University of Toronto, and members of the Italo-Canadian community share their voices and fresh memories of the most important Italian author in world literature. Listen to Dante's *Inferno* as you have never heard it before on the [Department of Italian Studies' Youtube channel](#) from March 25th to June 2021.

From an original idea of Elisa Brilli, George Ferzoco, and Nicholas Terpstra, and thanks to the invaluable work of Alice Martignoni and Nattapol Ruangsri (Research Assistants). Sponsored by the Department of Italian Studies, the Emilio Goggio Chair in Italian Studies at the University of Toronto, the Istituto Italiano di Cultura di Toronto, and Villa Charities.